

Četvrtak, 30. novembar 2006.

Svedok Mladen Karan

Otvorena sednica

Optuženi su pristupili Sudu

Početak u 16.50 h.

Molim ustanite. Međunarodni krivični sud za bivšu Jugoslaviju zaseda. Izvolite, sedite.

SUDIJA PARKER: Dobro veče. Jako mi je žao da zbog interesa da pomognemo drugom Pretresnom veću danas počinjemo sa radom kasnije. Ali razlog je dvostruki - ne samo što nije bilo nijedne druge sudnice na raspolaganju, nego je i sutkinja Van Den Wyngaert morala da bude u drugom Pretresnom veću, tako da nismo mogli da počnemo ranije. Nadam se da ćemo moći da završimo sa sadašnjim svedokom tokom trajanja sledeće trake, zato što ćemo na kraju rada morati da menjamo trake, što bi u stvari značilo da nećemo imati vremena. Tako da bi bilo jako dobro ako bismo mogli da završimo pre 19.00 časova, a traka će to da nam dozvoli, jer ona može da traje 1.40 časova. Gospodine, želim da vas podsetim da je svečana izjava koju ste dali na početku vašeg svedočenja još uvek na snazi. Gospodine Moore, izvolite?

TUŽILAC MOORE: Hvala, časni Sude.

UNAKRSNO ISPITIVANJE: TUŽILAC MOORE – NASTAVAK

TUŽILAC MOORE – PITANJE: Sada bih želeo da se pozabavim jednom manjom temom, a vezano je za samu bolnicu. Kada ste 20. novembra otišli u bolnicu, da li ste imali spiskove na kojima su se nalazila imena ljudi sa kojima ste želeli da razgovate ili da ih identifikujete?

SVEDOK KARAN – ODGOVOR: Ne.

TUŽILAC MOORE – PITANJE: Da li ste znali da je bilo koja druga osoba, uključujući i majora Šljivančanina, imala neki spisak?

SVEDOK KARAN – ODGOVOR: Ne, to mi nije poznato.

TUŽILAC MOORE – PITANJE: A tokom vašeg boravka tamo i vaših poslova tamo, pretpostavljam da niste ni znali da su bili upotrebljeni takvi spiskovi. Da li je to tačno?

SVEDOK KARAN – ODGOVOR: Nisam razumeo pitanje, molim vas.

TUŽILAC MOORE – PITANJE: Vi ste rekli da niste imali spisak, i da niste znali da su neki drugi ljudi imali spiskove. A ja vas pitam: Kada ste vi tamo došli, da li ste videli da se iko drugi koristi nekim spiskovima?

SVEDOK KARAN – ODGOVOR: Ne koliko je meni poznato, ne.

TUŽILAC MOORE – PITANJE: Kakva je onda bila svrha uzimanja spiska od doktorke Bosanac?

SVEDOK KARAN – ODGOVOR: Onda vas nisam dobro razumio. Ja sam mislio da... da vi pitate mene da li smo mi imali kakve spiskove, da smo mi pravili.

TUŽILAC MOORE – PITANJE: Onda ću to da razdelim u dva dela. Da li ste vi unutar organa bezbednosti u bilo kom trenutku sastavili spisak ljudi koji bi mogli da vas interesuju pre evakuacije bolnice 20. novembra ujutro?

SVEDOK KARAN – ODGOVOR: Da. To smo radili na osnovu naših operativnih saznanja i sa takvim spiskom, odnosno sa imenima lica, nadimcima, ili nečim sličnim, smo izvestili pretpostavljenog organa bezbednosti.

TUŽILAC MOORE – PITANJE: A koja vrsta lica se nalazila na tom spisku ili spiskovima?

SVEDOK KARAN – ODGOVOR: Prema našim saznanjima, to su bili... ili važna lica u komandnom lancu, ili, prema našim podacima, odnosno podacima koje smo dobijali, da su počinila neki od krivičnih dela prema... bilo pripadnicima JNA ili prema srpskom stanovništvu.

TUŽILAC MOORE – PITANJE: Vi ste nam rekli da ste vi i Nicolas Borsinger dobili spiskove sa ljudima koji su bili u bolnici. Da li ste vi proverili te spiskove da vidite da li je bilo koje od lica sa kojim ste želeli da razgovarate ili da ga identifikujete bilo uključeno u ovu listu gospođe Bosanac?

SVEDOK KARAN – ODGOVOR: Koliko se ja sećam, ja sam rekao da onaj spisak koji smo mi dobili, odnosno to se ne bi moglo nazvati spiskom, nego škrabotine. I tačno nismo mogli uopšte da ga koristimo, jer je bilo preko njega puno nekih drugih pisanja. I jednostavno, nije bio upotrebljiv. A spisak koji je predstavnik Međunarodnog Crvenog krsta (ICRC, International Committee of the Red Cross) dobio od Vesne Bosanac, on je bio uredniji, čak nije... čak i mislim da je imao i više strana nego što je naš. Naš je imao jednu ili dve strane. Ali potpuno neupotrebljiv.

TUŽILAC MOORE – PITANJE: Spiskovi imena koja ste sačinili tokom svoga rada, imena pojedinaca koja su vas bila interesantna, šta ste vi učinili da identifikujete te ljude u bolnici?

SVEDOK KARAN – ODGOVOR: Ne. Mi ništa... mi ništa nismo učinili radi njihove identifikacije, čak za to nismo imali ni vremena. Nego nama su ti spiskovi koje smo mi sačinjavali i upoznali pretpostavljenog organa bezbednosti, bili neophodni u narednom radu, znači u narednom radu, kada budemo obavljali razgovore sa licima srpske nacionalnosti koji bi mogli dati, po našoj oceni, verodostojnije podatke o njihovim aktivnostima.

TUŽILAC MOORE – PITANJE: Zbog toga, u zaključku ove teme, molim vas da nam kažete koje ste spiskove koristili 20. novembra ujutro?

SVEDOK KARAN – ODGOVOR: Ja nisam imao nijedan spisak, i nije bilo nikavog spiska, osim... jer me pitate za 20.? Ne, ne, nisam imao nikakvoga spiska, ništa. Jednostavno, samo onaj spisak znači koji je Vesna Bosanac dala. To nije odgovaralo našoj upotrebi, nismo ga mogli koristiti. To je suština.

TUŽILAC MOORE – PITANJE: Rekli ste nam da ste saznali za jednog stranca. Bio je visok, plavokos i u belom kaputu. Zapisao sam da ste rekli: "Postao sam ljut. Ona je dala Borsingeru spisak imena". I to ste spomenuli Šljivančaninu. To je tačno, zar ne?

SVEDOK KARAN – ODGOVOR: Ja sam opisao... Znači tako, tog pripadnika Međunarodnog Crvenog krsta. I ja sam bio ljut, zato što nisam znao šta se na spisku nalazi, a ne zato što je ona nje... njega dala. Zato što ga mi nemamo.

TUŽILAC MOORE – PITANJE: Ja imam belešku u kojoj piše: "Ja sam pogledao Šljivančaninov spisak". Da li je ta beleška tačna ili nije?

SVEDOK KARAN – ODGOVOR: Ne. Niste dobro razumeli. Znači, ja sam pogledao spisak, odnosno beleške, te škrabotine, kako da ih nazovem, što je meni Šljivančanin dao, a što je rekao da je dobio od Vesne Bosanac, da ne brinem, da je to praktično isti... isti spisak... koji je dat predstavniku Međunarodnog Crvenog krsta.

TUŽILAC MOORE – PITANJE: A zbog čega ste se onda naljutili?

SVEDOK KARAN – ODGOVOR: Pa bio sam ljut, zato što je ona to dala praktično nama iza leđa, a ja nisam tad znao da i Šljivančanin ima. Nego on je rekao: "Ne mari, imamo praktično i mi to". Kad sam kasnije utvrdio, naravno da to nije... da to nije to. Da mi ne možemo koristiti. Ja sam pretpostavio da to nije to, da to nije taj spisak, jer bi mi ga mogli koristiti, znali bi šta se na njemu nalazi.

TUŽILAC MOORE – PITANJE: A kako ste onda znali ili kako ste shvatili da to uopšte nije slično spisku imena lica koji je dat čoveku iz Međunarodnog Crvenog krsta?

SVEDOK KARAN – ODGOVOR: Pa čim ga nisu mogli koristiti... i što nije ličio na onakav spisak kao što je... kao što sam video što je dala predstavniku Međunarodnog Crvenog krsta - samo na osnovu toga. To je očigledno.

TUŽILAC MOORE – PITANJE: Kada se koristi reč "stranac", često može da znači da je to nepoželjno lice na određenoj lokaciji. Da li bi bilo ispravno da se kaže da je postojalo gledište da Međunarodni Crveni krst i Evropska posmatračka misija (ECMM, European Community Monitoring Mission) nemaju razloga da budu tamo jer je to jedno unutrašnje pitanje?

SVEDOK KARAN – ODGOVOR: Ne, dakako da ne. Znači, ja kad sam rekao "stranac", onda sam mislio na lice kome ne znam ime i za koje pretpostavljam da nije naš državljanin. To je sva suština bila znači, a ne da bude neko nepoželjan, jer mi nismo odlučivali o tome ko će biti poželjan a ko nepoželjan, posebno od predstavnika Međunarodne zajednice.

TUŽILAC MOORE – PITANJE: Mnogo vam hvala. Da sada pređemo na jednu drugu temu. Vi pravite razliku između naređenja i zadatka u vezi sa vojnim uputstvima koja ste dobijali. Da li je to tačno?

SVEDOK KARAN – ODGOVOR: U organima bezbednosti znači ne postoje, u pravom smislu reči, naređenja kao što to postoje u sistemu komandovanja. Znači, organima bezbednosti se rukovodi, a ne komanduje. U tome samo pravim razliku.

TUŽILAC MOORE – PITANJE: Vi znači koristite reč "zadatak" umesto "naređenje" kako biste to izrazili. Da li je to tačno?

SVEDOK KARAN – ODGOVOR: Moglo bi se tako reći.

TUŽILAC MOORE – PITANJE: Ako dobijete zadatak ili ako neko lice dobije zadatak, da li to lice može da odbije da taj zadatak izvrši... bez nekog valjanog razloga? Izvinite, moja je greška što to nisam dodao.

SVEDOK KARAN – ODGOVOR: Znači, vojno lice može da odbije zadatak samo isključivo koje... onaj koji je znači protiv interesa Ustavom utvrđenog poretka, i koje se odnosi na neka krivična dela koja se gone po službenoj dužnosti. Svi drugi zadaci znači ili naređenja, ako se gleda komandovanje, odnosno ako se gledaju jedinice, a ne ustanove, treba da se obave, odnosno da se sprovedu. Takav je sistem bio u bivšoj JNA, a tako je i u svim vojskama sveta, koliko je meni poznato. To je princip jednostarešinstva takozvani.

TUŽILAC MOORE – PITANJE: A ako lice odbije da izvrši zadatak, da li onda mogu da postoje neke posledice u vojnom smislu, da li može neki postupak da se pokrene?

SVEDOK KARAN – ODGOVOR: U svakom slučaju, znači neizvršenje naređenja povlači za sobom određene posledice. U zavisnosti od toga kakve je probleme... kakvi su problemi nastupili neizvršenjem tog naređenja, s tim u vezi komandant, ako se gleda linija komande, odlučuje da li će to da reši u svojoj nadležnosti ili će predložiti to lice pred Vojno-disciplinski sud. Svakako da i u organima bezbednosti se drugačije malo gleda na neizvršenje zadatka. Jer ja mogu da ga prihvatim, a da me mnogo drugih faktora u tome spreči. Jer, naš posao je specifičan i zahteva od mnogo, mnogo detalja koji mogu biti i nepredviđeni ili sasvim slučajni, pa da ne možete izvršiti zadatak. A to svakako za sobom kad se i referiše, odnosno kada se izveštava organ bezbednosti koji vam je izdao takav zadatak, on će oceniti i uvažiti ili ne.

TUŽILAC MOORE – PITANJE: Ali tačno je da se kaže da je jedna opcija na raspolaganju da se to lice izvede pred disciplinski sud. Da li je to tačno?

SVEDOK KARAN – ODGOVOR: Rekao sam vam... rekao sam vam malopre. Znači, u zavisnosti od posledica štetnih po... koje su prouzrokovane neizvršenjem tog naređenja, znači komandant jedinice na svom kolegijumu odlučuje da li će to, ta, ta greška, disciplinska greška takozvana, da li će biti rešavana u njegovoj nadležnosti, ili je ona toliko uticala na borbenu gotovost jedinice, da se mora protiv tog lica koje nije izvršilo naređenje pokrenuti disciplinski postupak. A disciplinski postupak se rešava znači pred posebnim organom, a to je Vojno-disciplinski sud. A može se čak i odlučiti da se protiv njega podnosi i krivična prijava, i tako dalje.

TUŽILAC MOORE – PITANJE: Dakle, odgovor je: da, jedna od opcija je da osoba može da bude izvedena pred Vojno-disciplinski sud. To je tačno, zar ne?

SVEDOK KARAN – ODGOVOR: ...

TUŽILAC MOORE – PITANJE: Hvala vam. Kontraobaveštajna služba je vrlo specijalizovano područje. Da li se sa tim slažete?

SVEDOK KARAN – ODGOVOR: U potpunosti.

TUŽILAC MOORE – PITANJE: Koje ste vi stručne atribute imali koji su komplementarni sa organom bezbednosti Gardijske motorizovane brigade? Koju ste vi specijalizovanu dužnost obavljali?

SVEDOK KARAN – ODGOVOR: Sama pripadnost organima bezbednosti je već u izvesnom smislu znači specijalizovan za kontraobaveštajni rad. Neko u tome ima više ili manje uspeha, odnosno više ili manje iskustva. Ovaj, neko je bolje to radio, neko lošije. Ali ne može se reći da je svaki organ bezbednosti bio vrhunski specijalista u svome poslu. Takvih je malo bilo i u našoj službi, a verujem i u drugim službama sličnog karaktera u drugim državama.

TUŽILAC MOORE – PITANJE: Postaviću vam pitanje na drugi način. Šta je to bilo kod vas što je bilo od koristi da se priključite organu bezbednosti Gardijske motorizovane brigade? Šta ste vi dali njima kao službi?

SVEDOK KARAN – ODGOVOR: Sad bolje razumem pitanje. Ovaj, ja sam dolaskom u Gardijsku brigadu, prošao samostalne dužnosti u 317. puku veze u Bijeljini, koji je imao garnizon i u Bijeljini i u Sarajevu. Locirao je u tri republike. Imao je jedinice na svakom većem brdu u... na teritoriji Bosne i Hercegovine. Znači, vrlo složena jedinica sa aspekta kontraobaveštajne zaštite objekata od posebnog značaja, a svaki taj objekat, da ga slobodno nazovem, na brdu, je bio objekat od posebnog značaja. Prošao sam dužnost u 17. korpusu u Tuzli, koji mi je... koja mi je bila praktično odskočna daska da pređem na dužnost u prvo odeljenje Uprave bezbednosti. Znači, Uprava bezbednosti je ocenjivala da ja mogu da pomognem organu bezbednosti Gardijske brigade u stručnome smislu najpre.

TUŽILAC MOORE – PITANJE: Ali radeći šta? Neko se lice imenuje da nekome pomaže iz nekog razloga. Koja je bila praznina koju ste vi popunili? Odnosno šta ste vi radili što je poboljšalo ono što su oni već radili?

SVEDOK KARAN – ODGOVOR: Znači, ja sam postavljen na upražnjeno mesto pomoćnika za kontraobaveštajne poslove. Znači, oni nisu imali čoveka, znači nisu imali lice kao pomoćnika za kontraobaveštajne poslove. Imali su načelnika, imali su pomoćnika za štabno-bezbednosne, referente, ali nisu imali pomoćnika za kontraobaveštajne poslove. Znači, to je bio prvenstveni razlog, a i druga stvar, što su se našli u borbenim dejstvima... kao jedinica.

TUŽILAC MOORE – PITANJE: Dakle, šta je bilo to što ste vi radili kada su oni bili u borbenim dejstvima, izvan onoga što bi radili ljudi koji su bili u organu bezbednosti, koji su se već tamo nalazili?

SVEDOK KARAN – ODGOVOR: Vrlo jednostavno ću vam odgovoriti. Znači, podatke do kojih smo dolazili, ja sam znači sistematizovao, dao im određenu formu i u obliku izveštaja onakvi kakvi trebaju da budu, sastavljao. I oni su kao takvi išli pretpostavljenom organu bezbednosti. Jer naša prepiska je strogo, da kažem, tipski formirana, odnosno formatizovana, i mora da ima, da bi informacija otišla, mora da ima nekoliko elemenata

koji su bitni za nju. Znači, šta nas ugrožava, da li je to lice, ili grupa... grupa, ili nešto treće da nas ugrožava, kako nas ugrožava, sa čime, i naravno, mere koje mi sprovodimo i predlažemo da se sprovede. I svakako, ako to ne ume... ne možemo u svojoj... znači u svom organu da tražimo pomoć od pretpostavljenog.

TUŽILAC MOORE – PITANJE: Da pojednostavimo to. Imamo četiri glavne stvari: Jedna je identifikacija onoga što vas ugrožava. Da li se slažete? Tako sam vas shvatio? Što se tiče događaja u Vukovaru, da li bi bilo ispravno da se kaže da je identifikovanje ugroženosti uglavnom uključivalo utvrđivanje brojnog stanja ustaša, ko pruža otpor, kao i identifikovanje vođa i jedinica? Da li bi to bilo tačno? A to nije potpuna lista, već samo to dajem kao primer?

SVEDOK KARAN – ODGOVOR: Sa primerom bih se ja u celini složio, osim brojnog stanja i jedinica koje su znači sa druge strane. To je obaveštajni podatak, a ne kontraobaveštajni.

TUŽILAC MOORE – PITANJE: Dakle, šta nas ugrožava? Ako pogledamo generalno, kakav je bio opšti zaključak vaših izveštaja kada je u pitanju ono što ugrožava?

SVEDOK KARAN – ODGOVOR: Ako mogu sada da ga formulišem u nekoliko rečenica, reći ću sledeće. Znači, mi smo raspolagali podacima da se na području Vukovara pojavio pripadnik ustaške neprijateljske emigracije iz Australije, Srećko Rover sa svojom grupom lica, da se tamo nalazila, odnosno sprovodila aktivnost ekstremnih pripadnika stranke... Hrvatske stranke prava, HSP-a, da su na teritoriju Vukovara dolazila značajna lica iz političkog i vojnog vrha Republike Hrvatske, da su imali ozbiljnu podršku u humanitarnom smislu. I sve su to bili elementi da možemo zaključiti da s one strane imamo respektivnog protivnika koji izvodi borbena dejstva. A još samo da dodam, ako mogu. A s naše strane, kontraobaveštajne, gde se god pojave emigranti, odnosno emigracija, to su znači najekstremniji pripadnici, ne mogu reći politički, nego politički u svakom smislu, tu je za očekivati diverzantsko-terorističke aktivnosti. Ako ste me pratili dobro u prethodna dva dana, znači jedan od težišnih zadataka organa bezbednosti je, znači pored dokumentovanja aktivnosti stranih obaveštajnih službi u našim redovima, da pronađemo nekoga ko radi za njih, za očekivati je bilo i izvođenje diverzantsko-terorističkih akcija, zbog toga što su tamo bile znači, Srećka Rovera jedinice i jedinice HSP-a.

TUŽILAC MOORE – PITANJE: Vrlo brzo ćemo da se maknemo sa ove teme s obzirom na naš vremenski raspored, ali da li mogu da vam kažem sledeće; postoje dve glavne posledice. Ja tu ne kritikujem, već samo skrećem na njih pažnju. Jedna je da je angažovanost onoga što biste vi nazvali emigrantima, u to vreme mogla da ima određene posledice za druga područja Hrvatske gde je postojao sukob. To je tačno, zar ne?

SVEDOK KARAN – ODGOVOR: Ja znam za ovaj deo, a verujem, ako su bili i na drugim terenima, da se isto tako moglo očekivati. Da li sam bio jasan, ne znam.

TUŽILAC MOORE – PITANJE: A drugo, da bi identifikovanje vođa na području Vukovara omogućilo vama da preduzmete kontramere. Da li se sa tim slažete?

SVEDOK KARAN – ODGOVOR: Svakako kontramere u zaštiti jedinica, znači da se upoznaju naši sastavi na prednjem kraju o strukturama koje imaju preko, da budem najprostijim rečnikom to se izrazio tako.

TUŽILAC MOORE – PITANJE: Hvala. Juče ste rekli jednu rečenicu koja je prevedena kao: "Organ bezbednost koji nema saradnike nema razloga da postoji"?

SVEDOK KARAN – ODGOVOR: Tačno. Baš tako.

TUŽILAC MOORE – PITANJE: Ja sam upotrebio reč "saradnici", a pretpostavljam da ste vi rekli "kolaboranti", takav je bio prevod. Ali može se reći da su "kolaboranti i "saradnici" gotovo sinonimi. Da li se slažete?

SVEDOK KARAN – ODGOVOR: Ne bih se složio s vama. Znači, kad sam rekao da organ bezbednosti bez saradnika ne treba da postoji, mislio sam na onog organa bezbednosti koji nije stvorio saradnika u pravom smislu reči, a to da je znači on praktično prošao sve faze kroz koje se prolazi po našim pravilima - da bi se on angažovao. A organ bezbednosti ima i druge izvore podataka, takozvane. A ovo je znači službeni odnos.

TUŽILAC MOORE – PITANJE: Da li mogu da vam kažem da reč "kolaborator" može da ima i jednu uopšteniju primenu - da kolaborator u uopštenom smislu može da označava osobu koja je pozitivno raspoložena u odnosu na neku konkretnu stvar i da pomaže kako bi se određeni cilj i ostvario. Da li se slažete sa tim?

SVEDOK KARAN – ODGOVOR: Ne. U potpunosti pogrešno. Znači, saradnik je isključivo saradnik, i ne može se nazvati nijednim drugim imenom, a svi ovi drugi... drugi izvori podataka, mogu se nazivati u zavisnosti kako to ko... i kako jezik dopušta mogućnost. Ali saradnik je isključivo saradnik. Ja ponovo podvlačim da je to službeni odnos između organa bezbednosti i lica s kojima radi. I takvi podaci o njemu postoje direktno u Upravi bezbednosti. A o drugim licima ne postoje podaci za njega. Tu je razlika.

TUŽILAC MOORE – PITANJE: Ali takođe je tačno da ste vi u ono vreme primali pomoć od pojedinaca sa područja Vukovara, a koji su se nalazili iza linija hrvatskih snaga. To je tačno, zar ne?

SVEDOK KARAN – ODGOVOR: Mi bi bili zadovoljni da smo imali takvu mogućnost. Za vreme te operacije, ja nisam imao priliku da dobijem bilo kakvu informaciju sa druge strane. To je možda radila obaveštajna služba, a mi to nismo. Jer mi, kao organi bezbednosti, kad se nađemo na nepoznatom terenu, nemamo vremena, niti mogućnosti da stvorimo sa one strane poziciju sebi. A nismo prostorno bili vezani, kad govorim "prostorno", znači nismo držali teritoriju, nego smo bili usko locirani na naše jedinice, odnosno na objekte u... gore na Topčideru. A kad smo se našli na nepoznatoj teritoriji, onda je prirodno da stvaramo svoju mrežu, znači ispred prednjeg kraja, odnosno po dubini, ako sam jasan.

TUŽILAC MOORE – PITANJE: Ako je to tako, i ukoliko bi postojali dokazi o tome da je otvarana artiljerijska vatra ili minobacačka vatra po bunarima ili po vodotornjevima, onda bi to bila direktna posledica delovanja artiljerije, i ne bi imalo nikakve veze sa uputstvima koja su dolazila od saradnika unutar Vukovara. To bi bilo onda tačno, zar ne?

SVEDOK KARAN – ODGOVOR: Da budem iskren, ja ne znam kako je.. ja nisam artiljerac, ja sam znači završio telekomunikacije , kako se navodi artiljerijska vatra, i kako se gađa. Ali, recimo da ste u pravu. Nisam baš razumeo vaše pitanje, ali možda moj odgovor bolje da kažem da ne znam kako se rukovodi artiljerijskom vatrom. Jer nikad nisam bio komandant neke jedinice. Komandir čete veze – da, ali to nije... to nije ni nalik jednoj pešadijskoj jedinici.

TUŽILAC MOORE – PITANJE: Vi, u stvari, kažete da kao pripadnik organa bezbednosti niste u mogućnosti da kontrolišete artiljerijsku vatra. Da li je to tačno?

SVEDOK KARAN – ODGOVOR: Ne, niste me razumeli. Znači, ja nisam u mogućnosti uopšte da... da se nalazim pored artiljerije, jer ja ne znam o njoj ništa. Ja nisam specijalista za artiljeriju. I mislim da bi to bila strašna uvreda za nekoga ako bih ja sada pucao iz artiljerije, recimo iz topa, ili tenka, ili nečeg sličnog.

TUŽILAC MOORE – PITANJE: Ili usmeravanje vatre?

SVEDOK KARAN – ODGOVOR: Koliko ja znam vojnu organizaciju, znači samo artiljerac može biti izviđač, odnosno taj koji zna to da radi. Znači, neko ko je bio ili... bio artiljerac, ili da se nalazi u neposrednoj blizini... u neposrednoj blizini gde dejstvo artiljerije pada, recimo, na neki način, javlja da ne pogađa na određeno mesto, pa da onda se vrši korekcija s one strane, a nikako s ove. Ja zapravo tako razumem to navođenje, ja nisam stručnjak za te stvari.

TUŽILAC MOORE – PITANJE: Čini mi se da ste juče rekli da je postojala određena, da tako kažem, linija za proizvodnju artiljerije i to specijalno za Vukovar. Da li sam u pravu? Ovo je sada jedan elegantan način da se to kaže, dakle da je postojala određena proizvodnja za posebne namene koja se koristila u Vukovaru. Mislim da ste tako svedočili juče. Evo vidim gospodin Lukića da odmahuje glavom, međutim to je na stranici broj 15.537, redovi od 10 do 17.

SVEDOK KARAN – ODGOVOR: Ja tačno...

TUŽILAC MOORE – PITANJE: Da li se sećate da ste tako svedočili?

SVEDOK KARAN – ODGOVOR: Ja tačno znam šta sam juče rekao, ako je to jučer bilo. Znam da sam pričao o tome. Znači, radeći u Prvom odeljenju Uprave bezbednosti, znači između sebe smo, kao kolege, razmenili tu informaciju da u namenskoj proizvodnji, znači u strukturama naoružanja i vojne opreme, gde se proizvodi artiljerijska municija i baruti, ima određenih problema i da je moguće da će zrna koja se pune sa tim... tim barutom biti praktično ne u potpunosti regularna, onako kako bi trebalo. I čim smo imali informaciju da artiljerija dejstvuje naša po našim snagama, ja sam se toga setio, i odmah smo izvestili Upravu da preduzme mere, dali serijske brojeve, da se zna da slučajno nije nas zapalo, a moglo je i neku drugu jedinicu JNA da zapadne takva falš municija. U tom smislu sam ja govorio jučer.

TUŽILAC MOORE – PITANJE: Ali ja ne govorim o tome. Ja govorim o tome da je postojala jedna linija proizvodnje za granate koje će se koristiti u Vukovaru. To je bila jedna ekskluzivna linija proizvodnje. To je ono što ste juče rekli. Da li se slažete?

SVEDOK KARAN – ODGOVOR: Ne. Ja to nisam rekao. Ja bih voleo da vidim transkript toga. Ja zaista to nisam rekao - da je znači namenski nešto proizvedeno za Vukovar, za jedinicu u Vukovaru. Ja sam to drugačije, koliko se sećam, rekao. Čini mi se, upravo onako kako sam malopre objasnio - šta je suština.

TUŽILAC MOORE – PITANJE: Ja ću vam to pročitati sada: "U to vreme, čuli smo da su u toku dela sabotaze." To sad nije bitno: "Granate su se proizvodile u Travniku i u drugim fabrikama širom zemlje. Isto tako smo shvatili da postoji i jedna linija proizvodnje, odnosno da su se mine proizvodile sa konkretnim ciljem da budu korišćene u Vukovaru, dakle u borbama oko Vukovara". Ja vas sad jednostavno pitam o toj liniji proizvodnje za koju ste vi rekli da je bila posebno namenjena za Vukovar?

SVEDOK KARAN – ODGOVOR: Ja dobro pamtim, ali ja mislim da takvu rečenicu ja nisam izgovorio. Znači da se posebna linija za proizvodnju municije za Vukovar, ja mislim da nisam rekao. Ne. Ubeđen sam. Možda je prevod bio vama takav. Ali ja znam da takvu formulaciju, takvu rečenicu nisam mogao da izgovorim, jer ona ne odgovara istini – da se nešto posebno proizvodi za Vukovar. Jer ja sam bio u namenskoj proizvodnji, i znam kako to ide i kako se, ovaj, jer sam i radio u organu bezbednosti kasnije, a imao sam i veze sa tim licima. Znači, to je praktično nemoguće da sam ja rekao da se posebno proizvodila municija za... koja će biti upotrebljena u Vukovaru. Samo sam rekao da je...

TUŽILAC MOORE – PITANJE: To možemo da proverimo.

SVEDOK KARAN – ODGOVOR: Naravno.

TUŽILAC MOORE – PITANJE: Možemo da proverimo. U redu, sada ću da pređem na drugu temu. Mi smo čuli iskaze o tome da je JNA imala mogućnosti da čuje razne vrste komunikacija koje su iz Vukovara bile usmeravane negde drugde. Da li ste u to vreme bili svesni toga?

SVEDOK KARAN – ODGOVOR: Naravno da je verovatno to neko radio, kao i sa druge strane što su radili slušajući naše veze.

TUŽILAC MOORE – PITANJE: Recite nam molim vas, koje ste sisteme imali na raspolaganju kako bi prisluškivali određene razgovore? Ne morate da iznosite puno detalja, samo nam recite.

SVEDOK KARAN – ODGOVOR: Mislite na organ bezbednosti Gardijske brigade?

TUŽILAC MOORE – PITANJE: Pa...

SVEDOK KARAN – ODGOVOR: Ili na celu komandu?

TUŽILAC MOORE – PITANJE: Pa, vi možete i to da nam kažete, neće vam biti potrebno puno vremena. Postaviću vam pitanje na sledeći način. Koliko je vama poznato, JNA je u to vreme imala mogućnosti da prisluškuje telefonske razgovore. Da li se slažete sa tim?

SVEDOK KARAN – ODGOVOR: Naravno. Postojali su prislušni centri i specijalizovane jedinice za takvu aktivnost u JNA.

TUŽILAC MOORE – PITANJE: I da skratimo ovu priču, takođe možemo da kažemo da je bilo opšte poznato i jasno da se pokušavalo sa postizanjem dogovora u vezi predaje. Da li se slažete sa tim? To je bilo poznato i JNA s obzirom da su oni prisluškivali razgovore?

SVEDOK KARAN – ODGOVOR: Ja moram da budem ovde konkretan, da kažem da prislušni centri koji prate elektronsku komunikaciju suprotne strane, naravno i naše strane, nisu vezani za kontraobaveštajnu službu, nego za obaveštajnu službu. A to su potpuno dve različite službe u našoj državi. I danas i onda.

TUŽILAC MOORE – PITANJE: Ali u stvarnosti, ako vi čak i ne znate konkretno šta je rečeno, vi znate da su postojale mogućnosti za tako nešto. Da li bi vaše svedočenje moglo na taj način da se rezimira?

SVEDOK KARAN – ODGOVOR: Naravno. Tačno.

TUŽILAC MOORE – PITANJE: Puno vam hvala, zaista. Sada ću da pređem na drugu temu. Vi ste nam rekli da je postojala određena vrsta vlade tada u vreme pada Vukovara. Možda ne vlada ali neka vrsta uprave. Da li je to vaš iskaz?

SVEDOK KARAN – ODGOVOR: Ne, nije to moj iskaz. Ja sam samo rekao da postoji policijska stanica u Negoslavcima kao deo civilne vlasti. A organ vlade ne. A znao sam da postoji Ministarstvo unutrašnjih poslova, naravno, ako to, i to jeste svakako organ vlade. A u... u Negoslavcima samo policijska stanica. Znači, ne kao... vlast neka - vlada, nego kao policijska stanica. U tom smislu.

TUŽILAC MOORE – PITANJE: Puno vam hvala. Ako je to vaša svedočenje, onda vam neću postavljati dodatna pitanja u vezi sa tim.

TUŽILAC MOORE: Časni Sude, samo jedan trenutak.

TUŽILAC MOORE – PITANJE: Izvinjavam se što skačem s teme na temu, ali to je možda u vezi sa načinom vašeg svedočenja. Mi smo čuli da je povremeno korišćena reč "teroristi" kada su se opisivali branitelji iz Vukovara, hrvatski branitelji iz Vukovara. Da li je tačno da je to bilo mišljenje određenih pripadnika JNA, koliko se vi sećate?

SVEDOK KARAN – ODGOVOR: Pa nisam siguran baš da su svi pripadnici JNA tako determinisali suprotnu stranu. Međutim, razlika je između regularnih pripadnika oružanih snaga neke države i terorista... u pravnom smislu reči.

TUŽILAC MOORE – PITANJE: Da li to znači da je vaš odgovor "da"? Ne da je to bilo vaše mišljenje, ali da su neki drugi izražavali takav stav?

SVEDOK KARAN – ODGOVOR: Ja ne znam koji su to drugi izražavali takav stav. Ali ako mene pitate, znači, ja sam mogao da razmišljam o pripadnicima jugoslovenske neprijateljske emigracije za koje sam imao podatke, znači jedinica Srećka Rovera, da mogu biti teroristi. A oružane snage koje su bile ZNG i MUP, oni nisu mogli biti... imati taj naziv. Razlika je samo u tome što ove podržava Vlada, a ove druge ne. U nekom smislu reči, da kažem.

TUŽILAC MOORE – PITANJE: Da li se vi slažete sa mnom da je postojala malte ne jedna vrsta podkategorije pojedinaca koji su mogli da se opišu kao "teroristi-kriminalci"?
SVEDOK KARAN – ODGOVOR: Pa u nekom smislu bi moglo reći... tako. Može se reći.

TUŽILAC MOORE – PITANJE: Sada bih prešao na drugu temu. Radi se o sledećem. Vi ste bili tamo kako biste sistematizovali proceduru izveštavanja, to ste nam vi rekli. Da li je tačno da se kaže da ste vi jednom potpisali jedan dokument i da ste onda bili zbog toga ukoreni, i da je posle toga, a verovatno i pre toga, svaki dokument koji bi vi sačinili morao da potpiše načelnik organa bezbednosti major Šljivančanin? Da li je to tačno?

SVEDOK KARAN – ODGOVOR: Da, to je tačno. Jer razlika... ja sam mogao da potpišem svaki dokument, ali nemam pravo na pečat, na potpis imam, u suštini, ako je on sprečen. Ali mi smo upravo iz pravilnog izveštavanja činili da izveštaj ipak potpiše načelnik.

TUŽILAC MOORE – PITANJE: A svrha toga je po mom mišljenju veoma jasna, jer se na taj način osiguralo da načelnik organa bezbednosti bude upoznat sa sadržajem dokumenta koji se prosleđuje. To je tačno, zar ne?

SVEDOK KARAN – ODGOVOR: Tačno.

TUŽILAC MOORE – PITANJE: A major Šljivančanin je bio vrlo pedantan i pedantan starešina, i on je uvek hteo da se upozna sa sadržajem određenog dokumenta pre nego što bi ga potpisao. To je tačno, zar ne?

SVEDOK KARAN – ODGOVOR: Tačno.

TUŽILAC MOORE – PITANJE: Vi ste nam rekli da je major Šljivančanin, ja se sada koristim svojim privatnim beleškama, vi ste rekli sledeće, a verujete da ne želim sada da vas sateram u čošak: "Kada sam došao u brigadu, nisam nikoga poznavao, tako da je bilo logično da ostajem...", pretpostavljam da se tu misli na komandno mesto "...a da Šljivančanin obilazi teren, kako bi to koristili u našim analizama i u izveštajima". Dakle, to je moja kratka beleška. Da li se vi salažete da je to rezime onoga što ste vi rekli tokom svedočenja?

SVEDOK KARAN – ODGOVOR: Tačno. Tu negde.

TUŽILAC MOORE – PITANJE: Da li možete da mi objasnite ili možda Sudu da objasnite, zašto je bilo korisno da on izlazi na teren radi analize i izveštaja?

SVEDOK KARAN – ODGOVOR: Pazite, znači puno se razlikuje kontraobaveštajni rad u kasarnskim uslovima od kontraobaveštajnog rada u borbenim dejstvima. Znači, ona lica koja mi označavamo kao "saradnici" a to je službeni odnos, tačno znaju kada, jer se dogovara unapred kada se treba javiti. Međutim, problemi zbog dejstava, zbog vatre protivnika i tako dalje, i druge nemogućnosti, nemogućnosti prevoza, i tako dalje, su nas praktično primorale, primorale objektivno, da onaj ko najbolje poznaje, znači ko najbolje... ko je tu od početka formiranja, da on bude taj koji će da prikuplja podatke od tih lica, jer on ih poznaje. I od drugih lica koja su na prednjem kraju značajne - znači podatke značajne za naše procene, analize i izveštavanja. U tom smislu je taj dogovor postojao, jer ja sam bio potpuno nepoznat, gotovo 99 posto ljudima iz Gardijske brigade,

možda i više čak. Jer nikog nisam znao. Možda je neko čuo za mene, ali to nije bilo ovaj... i kad bih se pojavio tamo, ne znaju ko je. Razumete?

TUŽILAC MOORE – PITANJE: Znači, jednostavno rečeno, ljudi bi spremnije govorili a starešina bi bio u mogućnosti da preciznije proceni određene stvari, ukoliko je s poznat vojnicima, a vojnici starešini. To je tačno. U stvari, to želite da kažete, zar ne?

SVEDOK KARAN – ODGOVOR: Ne, ja samo govorim u kakvoj sam se ja situaciji mogao... u kakvoj bih se situaciji ja mogao naći. Jer ako me niko ne poznaje u jedinici, ja se predstavljam da sam neko, a oni ne znaju ko sam, razumete - kako to izgleda na prednjem kraju. Ne verujem da bi to bilo baš, bilo pametno za mene. Jer tako se mogao svako... da predstavi "Ja sam pomoćnik Šljivančanina" a da on ne bude tu, i naravno... A ne znaju me, jer sam tek stigao.

TUŽILAC MOORE – PITANJE: Mislim da se slažemo, ali možda je to zbog načina na koji sam postavio pitanje. Vi kažete je sledeće: "Vojnici su poznavali gospodina Šljivančanina. Zbog toga što su ga poznavali, razgovarali su sa njim lakše nego sa nekim koga ne poznaju". Da li se slažete sa tim? Pod tačkom jedan?

SVEDOK KARAN – ODGOVOR: To je prirodno da uvek lakše razgovarate s nekim kog poznajete, nego s nekim koga ne.

TUŽILAC MOORE – PITANJE: I drugo, gospodin Šljivančanin je poznavao te vojnike i zbog toga je on bio u boljem položaju da izvrši analizu njihovog morala, stanje njihove pouzdanosti, probleme koje su imali, bolje nego vi - kao neko ko je tek stigao. Da li biste se složili sa ovom tvrdnjom?

SVEDOK KARAN – ODGOVOR: Slažem se s delom vaše tvrdnje da je sigurno bio u boljoj poziciji nego ja. Ali niko bolje ne zna moralno stanje u jedinici od komandira i komandanta, jer je on najodgovorniji za moral, odnosno za borbenu gotovost jedinice: komandant, komandir čete, komandir voda i slično.

TUŽILAC MOORE – PITANJE: Nije da se ja ne slažem sa tim, naprotiv. Ja samo kažem da u kontekstu u kome posmatramo gospodina Šljivančanina i vas, gospodin Šljivančanin prdstavlja pravi izbor ili bolji izbor nego što ste vi u tom slučaju?

SVEDOK KARAN – ODGOVOR: Bolji naravno, jer... jer je u boljoj poziciji.

TUŽILAC MOORE – PITANJE: Funkcija organa bezbednosti ili jedna od njegovih dužnosti jeste da oceni pitanje morala i borbenu gotovost i bilo koje druge probleme unutar neke jedinice. Da li biste to prihvatili kao opštu tvrdnju ili kao nešto što je samo delimično tačno?

SVEDOK KARAN – ODGOVOR: Ne u tom smislu kako vi sad kažete. Znači, procenu morala u jednoj jedinici vrši komanda. I imamo organ za moral u tom svojstvu koji to najbolje... koji to prati. A mi smo samo deo, deo tog sistema koji se zove "rukovođenje i komandovanje".

TUŽILAC MOORE – PITANJE: Ja ne pokušavam da vas sateram u čošak, razumete? Ja samo postavljam pitanje, kako bih razjasnio određene stvari. U redu? Znači, ja ne

kažem da je samo to isključivo. Ja razumem da postoje i druge jedinice. Ali to jeste jedna od funkcija organa bezbednosti, zar ne?

SVEDOK KARAN – ODGOVOR: Gospodine Moore, ja ne da sam... da nisam u ćošku, ja sam na širokom polju po ovoj temi. Nisam uopšte u ćošku, niti vi mene saćerujete sa ovim pitanjima u ćošak. Da me pitate nešto iz prava, verovatno bih bio vrlo brzo... Ali nisam dobro razumeo ovo pitanje poslednje, pa molim vas da... da mi pomognete da... odgovoriću vam na njega.

TUŽILAC MOORE – PITANJE: Ja sam sasvim siguran da je ovo područje vaše stručnosti. Ja samo želim da utvrdim da kada postoji organ bezbednosti, funkcija tog organa bezbednosti je zajedno sa da pokuša i shvati da li postoje ikakvi problemi u drugim jedinicama i da pokuša da razreši te probleme bez obzira kakvi su?

SVEDOK KARAN – ODGOVOR: Moglo bi se reći da je tako. Znači, on predlaže neke mere sigurno u tom smeru, i na vreme upozorava određene organe na znači uzroke i posledice takve neke aktivnosti, koja bi mogla da naruši borbenu gotovost. To je njegova uloga. Jedna od uloga, naravno. I naravno, da prisustvuje analizama moralno-političkog stanja, odnosno moralnog stanja i borbene gotovosti.

TUŽILAC MOORE – PITANJE: Zar nije tačno da je vama bilo poznato da je Gardijska motorizovana brigada, odnosno da je Operativna grupa Jug imala kao sebi potčinjene različite jedinice Teritorijalne odbrane. Zar ne?

SVEDOK KARAN – ODGOVOR: Ja nisam video organizaciono naređenje, ali pretpostavio sam da ono postoji, ako se već Gardijska brigada, odnosno ako je ona, da kažem, nekim aktom, pridodavanjem drugih jedinica dobila neko drugo ime, kao što je Operativna grupa Jug. Znači, to je... to je sastav privremenog karaktera od različitih struktura, koje obavljaju jedinstven zadatak u nekom roku, odnosno, u nekom vremenskom roku.

TUŽILAC MOORE – PITANJE: Ono što ja tvrdim jeste da je jedan od zadataka koje je izvršavao gospodin Šljivančanin bio da proceni te potencijalne probleme, ne samo kod redovnih vojnika, pripadnika Gardijske motorizovane brigade, već i u drugim jedinicama koje su njoj bile potčinjene u to vreme? To je tačno, zar ne?

SVEDOK KARAN – ODGOVOR: Ne. Potpuno ste u... u krivu. Znači, te druge jedinice su imale svoje organe bezbednosti koje su radile isto, ili trebale da rade upravo isto ono što mi radimo u Gardijskoj motorizovanoj brigadi. Znači, major Šljivančanin nije mogao da ceni rad u pridodatim sastavima, da im se postavlja kao šef, pretpostavljeni, izdaje zadatke, i ne... nešto slično. Mislim na organe bezbednosti, a pogotovo na druge... na druge organe, ne.

TUŽILAC MOORE – PITANJE: Ali, šta je sa jurišnim odredom? Zar on nije sačinjen od redovnih i neregularnih jedinica?

SVEDOK KARAN – ODGOVOR: Ne znam na koje neregularne mislite? Ako bi bili precizniji pa... možda mogu da vam odgovorim.

TUŽILAC MOORE – PITANJE: Dakle, kao što je Teritorijalna odbrana?

SVEDOK KARAN – ODGOVOR: Vi ste potpuno u krivu, gospodine Moore. TO je bio deo oružanih snaga SFRJ, koje su bile sastavljene od JNA i Teritorijalne odbrane. To su znači dva...

TUŽILAC MOORE – PITANJE: Vidite, jedna od stvari koje treba uzeti u obzir kada sačinjavate izveštaj jeste sasvim sigurno da možda postoje neke demarkacione linije među jedinicama. A vrlo su često izazivale nevolje i probleme, da tako kažem, neregularne jedinice,. Svako ko je obilazio teren je često slušao o tome. To je pitanje zdravog razuma a ne vojne hijerarhije, zar ne?

SVEDOK KARAN – ODGOVOR: Svakako da to što ste rekli da je to pitanje zdravog razuma, ali ne znam o kojim neregularnim jedinicama govorite, da bih mogao da budem precizan.

TUŽILAC MOORE – PITANJE: Činjenica je da vi niste bili tamo, pa ne možete ni da odgovorite na to pitanje, ali ono što vas ja pitam je sledeće: Funkcija ovog obilaska koje je vršio gospodin Šljivančanin je bilo nešto što je on radio redovno, zar ne?

SVEDOK KARAN – ODGOVOR: Pa u principu bi se moglo reći da... znači, on nije samo šetao od jednog vojnika do drugog i pitao "Šta ima novo?" Naravno, kontraobaveštajni rad je mnogo složeniji i ozbiljniji od samog propitivanja nekog. Redovni kontraobaveštajni rad, neprekidan. A ovo je što kažu, sticajem okolnosti s vremena na vreme, ili u kratkim vremenskim razmacima se mora nešto da čuje od pozicija koje imamo u jedinici.

TUŽILAC MOORE – PITANJE: Da li biste vi onda prihvatili tvrdnju da je Teritorijalna odbrana predstavljala regularne jedinice poput jedinica Leva Supoderica ili jedinice dobrovoljaca?

SVEDOK KARAN – ODGOVOR: Vi opet mešate pojmove. Znači, TO ima pretpostavljenu komandu, a to je: Republički štab TO, Zonski štab TO i neki drugi sastavi koji su. Znači, Teritorijalna odbrana i JNA su činile jedinstvene oružane snage SFRJ, i oni imaju po vertikali svojoj pretpostavljene organe. I drugačije nije moglo biti. Znači, teritorijalne jedinice nižeg sastava – Zonski štabovi, Pokrajinski štabovi i Republički štabovi... Teritorijalne odbrane.

TUŽILAC MOORE – PITANJE: Hvala. Da li onda možete da nam kažete kako se zvao načelnik organa bezbednosti Operativne grupe Jug?

SVEDOK KARAN – ODGOVOR: Nije bilo načelnika bezbednosti Operativne grupe Jug.

TUŽILAC MOORE – PITANJE: Ali mislim da je ispravno da se kaže, kao što ste upravo rekli, da je Gardijska motorizovana brigada u stvari postala Operativna grupa Jug, zar ne?

SVEDOK KARAN – ODGOVOR: Ne. Niste me dobro razumeli. Ja sam rekao, znači pridodavanjem nekih drugih jedinica je formirana Operativna grupa Jug, a ne da je ona postala. Znači, organizacionim naređenjem pretpostavljene komande je formirana Operativna grupa Jug od Gardijske brigade i struktura - da li su bile dovedene ili su se već nalazile na tom terenu. Tako sam ja rekao.

TUŽILAC MOORE – PITANJE: Da li ja mogu da ustvrdim da je u stvari gospodin major Šljivančanin bio načelnik organa bezbednosti Operativne grupe Jug a da vi to ni pod kojim okolnostima nećete da prihvatite? Da li bi to bilo tačno?

SVEDOK KARAN – ODGOVOR: Ne. To bi bilo potpuno netačno vaše tumačenje, jer organ bezbednosti Operativne grupe Jug nije postojao, jer za tako nešto moralo je da se ispuni dosta uslova.

TUŽILAC MOORE – PITANJE: Hvala vam puno. Sada bih još želeo da se pozabavimo sa 19. novembrom uveče. Čini mi se da ste bili prisutni kada je došao general Vasiljević sa još jednim generalom, Tumanovim. Da li je to tačno?

SVEDOK KARAN – ODGOVOR: Da, general Aleksandar Vasiljević i Simon Tumanov, general.

TUŽILAC MOORE – PITANJE: Molim vas da nas podsetite gde ste vi bili kada su oni došli?

SVEDOK KARAN – ODGOVOR: Ja ne znam kad su oni došli. Znam kad su došli kod nas u kancelariju. Znači, bili smo u našim prostorijama, prostorijama organa bezbednosti Gardijske brigade u selu Negoslavci, kad su oni došli negde posle 22.00 otprilike sata u naš... u naše prostorije.

TUŽILAC MOORE – PITANJE: I vi ste u tim prostorijama ostali celo veče. Da li je to tačno?

SVEDOK KARAN – ODGOVOR: Jeste.

TUŽILAC MOORE – PITANJE: I takođe bi moglo da se kaže da to nisu jako velike prostorije, zar ne?

SVEDOK KARAN – ODGOVOR: Ne. Kuća je prilično velika, a mi smo imali na raspolaganju praktično tri prostorije. Znači, jednu gde smo radili, jednu veliku, ovaj, gde smo spavali, i kupatilo, odnosno tamo... i deo hodnika. A u drugom delu kuće su se nalazile neke druge strukture pozadinskog organa, nešto oko tehničara. Čini mi se da su bili tehničari tamo i...

TUŽILAC MOORE – PITANJE: A da li vam je bilo poznato da je general Vasiljević očigledno kontaktirao majora Šljivančanina koji je informisao majora Vukašinića da hrvatske vojnike treba prikupiti radi eventualne razmene za zarobljene vojnike JNA?

SVEDOK KARAN – ODGOVOR: Ja to nisam čuo, ovo što vi sad govorite. Ovo sad što ste naveli, ja to čuo nisam. Koliko sam ja shvatio, njihov dolazak je bio isključivo zbog Marina Vidića i Vesne Bosanac. I dobro su uradili što nam nisu dali da snimimo onaj propagandni materijal, jer bi... to sam već i rekao. Naša pogrešna procena i verovatno bi se to lošije za nas završilo nego što na prvi pogled izgleda.

TUŽILAC MOORE – PITANJE: Ja ne iznosim nikakvo gledište o tome. To nije moj posao. Ali mene zanima jedan deo vašeg iskaza koji tako metodično dajete. Molim vas, da li možete da nam kažete nešto o onoj raspravi koja se vodila između majora Šljivančanina i generala Vasiljevića?

SVEDOK KARAN – ODGOVOR: Pa upravo zbog ovoga što vam pričam. On je bio uporan da to bude, smatrajući da će to biti bum, a on kaže: "Pa ljudi, čovek vam je tu, nema smisla da on sada govori to što vi hoćete da... da neko čuje. Da govori protiv Franje Tuđmana, kome je bio najbliži saradnik, da govori protiv hrvatske politike, a on se nalazi među nama". I mislim da je to odlična procena generala Vasiljevića, da tako nešto bi bilo suludo uraditi sa Marinom Vidićem Bilim. U smislu tom da zaista čovek kad se nalazi u takvoj situaciji ne može da... da ima efekta na... U onom... tom trenutku, kako smo mi to mislili, na narod, naravno, u Srbiji. Ili pogotovo, ako to čuju s druge strane... u Hrvatskoj. A gledali su... TV Srbiju.

TUŽILAC MOORE – PITANJE: Ali izraz koji smo mi čuli nije bio samo da Vasiljević izdaje naredenja glasno, već da je došlo do žustre rasprave između Šljivančanina i Vasiljevića. To na engleskom znači da su obe strane podizale glasove. A u ovom slučaju imamo majora koji podiže glas kada razgovara sa generalom, što po mom mišljenju nije baš uobičajen događaj, zar ne gospodine Karan?

SVEDOK KARAN – ODGOVOR: Ma mislim da nije to tako izgledalo. Ovaj, major Šljivančanin inače u to vreme, a i mislim i dan-danas, prilično glasno govori, vrlo jasno i glasno. Možda to nekome izgleda kao svađa. Možda nekome izgleda, ako se rukom pokazuje nešto, da to izaziva nekoga, ali... Ja nisam primetio, odnosno nije zaključak prilikom odlaska dvojice pretpostavljenih starešina - da su oni nešto na nas besni, da nešto nismo, ovaj, da smo nešto totalno pogrešno uradili, sem ovoga što su rekli da to ne bi bilo pametno. I mislim zaista da ne bi bilo pametno, kad su nam obrazložili šta to sve, ovaj, bi moglo... ipak su oni stariji i iskusniji.

TUŽILAC MOORE – PITANJE: Da li biste se složili sa mnom da major Šljivančanin ima glasan i prodoran glas?

SVEDOK KARAN – ODGOVOR: Bih.

TUŽILAC MOORE – PITANJE: A što se tiče ove rasprave, žustre rasprave, da li bi se vaša analiza zasnivala na nekome ko nije upoznat sa tonom i jačinom glasa majora Šljivančanina? Da lirazumete pitanje?

SVEDOK KARAN – ODGOVOR: Ja ne znam otkuda vi tako uporno govorite da je to bila neka žustra strahovita rasprava koja je morala sve oko... sve oko sebe da, da, da prepadne. Ja to tako nisam doživljavao, niti sam se na to osvrtao, da budem iskren.

TUŽILAC MOORE – PITANJE: Vi niste jedina osoba koja je davala iskaz pred ovim Sudom. Ali ono što je tvrdim jeste ovo. Često, a to je isto pitanje zdravog razuma po mom mišljenju, često ako čujete neku osobu koju ne poznajete, a koja govori glasno, možda možete da dođete do zaključka da ta osoba više. Međutim, ako vi tu osobu poznajete i ako znate da govori na taj način, onda vi shvatate da je to sasvim normalno. Da li me pratite? Da?

SVEDOK KARAN – ODGOVOR: Razumem. Razumem potpuno.

TUŽILAC MOORE – PITANJE: Zbog toga ono što ja tvrdim jeste da ova kvalifikacija "žustra rasprava" je upotrebljena od strane neke osobe koja je poznavala majora Šljivančanina verovatno bolje nego što ste ga vi poznavali. Da li me pratite?

SVEDOK KARAN – ODGOVOR: Pratim potpuno.

SUDIJA PARKER: Gospodine Lukiću?

ADVOKAT LUKIĆ: Pa mislim da se ovakvom linijom pitanja traži od svedoka sada da nagada. Možda grešim.

SUDIJA PARKER: Može se pokazati da ste u pravu, ali suviše je rano da se to sada utvrdi. Nastavite gospodine Moore.

TUŽILAC MOORE – PITANJE: To nije najbitnija stvar, ali zamolio bih da dobijem odgovor na to pitanje?

SVEDOK KARAN – ODGOVOR: Može biti da ga neko bolje poznaje od mene i da je to njemu ličilo tako. Odnosno, sigurno ga je neko bolje poznavao i svi su ga bolje poznavali od mene koji su bili u Gardijskoj brigadi, u organu bezbednosti. I može da je donio... da je doneo takav zaključak. Slažem se s tim.

TUŽILAC MOORE – PITANJE: Mnogo vam hvala. A sada da pređemo na drugu temu. Za 19. novembar uveče, vi ste rekli da ste ostali u hodniku... izvinjavam se, u zgradi. Da li bi moglo da se kaže da je organ bezbednosti predstavljao malu jedinicu i vrlo blisku?

SVEDOK KARAN – ODGOVOR: Nije problem da vam to odgovorim, ovaj, ako razmišljamo o brojnom stanju puka, divizije, onda naravno u malom. Ali svaki odnos između... odnosi između organa bezbednosti nisu zasnovani na nekim drugim relacijama, osim na profesionalizmu. I nema tu povlašćivanja, titulisanja, miljenika i sličnih, što se može desiti da ima u drugim sastavima. Jer, mi smo ipak birani na tu dužnost posebnim metodom i kroz malo duže vreme. Znači, nema mesta na nekome drugarstvu. Naravno da i njega ima, ali je isključivo profesionalni odnos, jer samo tako se može funkcionisati u službi bezbednosti, kao i u svakoj drugoj specijalizovanoj strukturi.

TUŽILAC MOORE – PITANJE: Znači, 19. uveče i 20. novembra ujutro, vi ste spavali zajedno sa majorom Šljivančaninom? Da li je to tačno?

SVEDOK KARAN – ODGOVOR: Jeste, u istoj sobi. U sobi organa bezbednosti u Negoslavicima.

TUŽILAC MOORE – PITANJE: Ne želim da budem nepristojan ili sugestivan ni na koji način, molim vas da to razumete. Ali da li ste imali vlastiti krevet ili ste ponekad delili sa nekim krevet?

SVEDOK KARAN – ODGOVOR: To nisu bili kreveti. Dušeci prostrti po podu. A krevet zauzima više prostora, pa smo onda tako, jedan do drugoga – dušeci, i tako smo spavali. Znači, vojni dušeci.

TUŽILAC MOORE – PITANJE: A da li bi bilo tačno da se kaže da 19. uveče i 20. novembra ujutro, ja bih to nazvao noć 19. novembra, da ste bili izuzetno umorni?

SVEDOK KARAN – ODGOVOR: Kako ko. Ako pitate mene, ja i ne mogu da tvrdim sad da sam bio nešto previše umoran, da sam baš vukao plug i drljaču, što kažu, toga dana. Mislim u našem smislu, ovaj...

TUŽILAC MOORE – PITANJE: Shvatam na šta mislite. Ali vi ste rekli, da li tokom davanja iskaza ili u beleškama sa pripreme, da ste kada ste videli majora Šljivančanina drugi put u bolnici, bili veoma umorni i da ste kada ste otišli u Sremsku Mitrovicu tražili da idete kući jer ste bili umorni? Da li se slažete sa tim?

SVEDOK KARAN – ODGOVOR: Ne. Ne bih se nikada složio s tim, jer ja takvu konstataciju sigurno u svome govoru nisam ni ovde, a ne verujem i ubeđen sam da nisam rekao ni pred vašim kolegama, da sam zbog umora... to ne. Možda je tako prevedeno, ali ima ja mislim i snimak na srpskom, pa možemo uporediti.

TUŽILAC MOORE: Časni Sude, molim vas samo za trenutak strpljenja.

SVEDOK KARAN – ODGOVOR: Ako mogu ja još nešto da nastavim? Ja sam samo jednom... jedanput spomenuo reč "umor", misleći, odnosno precizirajući za sastanke koje smo redovno održavali, ponekad, što kažu, i neredovno. I upravo zbog nekih zadataka drugih ili zbog umora moglo se desiti da recimo... pa održimo ga ujutru. Samo u tom smislu i samo tada sam spomenuo reč "umor". Inače nema šanse da sam u nekoj drugoj konstelaciji rekao "umor" reč. Vrlo se dobro sećam.

TUŽILAC MOORE – PITANJE: Bilo vam je postavljeno pitanje kada ste razgovarali sa predstavnikom kancelarije Tužilaštva i odgovorili ste sledeće, a to se odnosilo na noć 20. novembra u Negoslavicima, kada ste navodno vraćali gospođu Bosanac i ostale u Sremsku Mitrovicu. Rekli ste sledeće: "Kasnije te večeri, odveo sam ih u Sremsku Mitrovicu, i pitao sam onda Šljivančanina da li mogu da odem kući na nekoliko dana, budući da sam bio umoran". Radi se o veoma jednostavnom pitanju. Da li je to tačno ili nije?

SVEDOK KARAN – ODGOVOR: Ja bih zaista volio da vidim to, da čujem to izvorno, jer ja sam, tražeći da idem za Bijeljenu, nisam spominjao umor, nego da vidim porodicu prvi puta posle toliko vremena. O tome se radi.

TUŽILAC MOORE – PITANJE: Pa možemo...

SVEDOK KARAN – ODGOVOR: Ne verujem da sam rekao reč "umor". Volio bih da to čujem.

TUŽILAC MOORE – PITANJE: Pa možemo to da uradimo, i da se gospodin Lukić i ja dogovorimo u vezi sa tim, ne moramo sada da se brinemo oko toga. Takođe vam kažem da ste vi gospodina Vujića tokom tog intervjuja opisali kao...

SUDIJA PARKER: Gospodine Lukiću?

ADVOKAT LUKIĆ: Ovo je tehnički problem koji nam se javlja kada nemamo transkript. Do sada kada su svi svedoci bili u sudnici i kada su im predočavani njihovi... delovi njihovih iskaza, a ovde se radi o intervjuu, znači o iskazu svedoka, uvek mu je

dato da pred njega... da se pročita ono što on kaže. Ja znam da Tužilaštvo ima audio zapis. I molio bih da se sada odmah pusti svedoku ovaj audio zapis da vidimo, a da ne raščišćavamo to kasnije, nego sada kada je svedok tu.

SUDIJA PARKER: Tehnički to nije sada izvodljivo. Nastavite gospodine Moore. Svetlo mi je upaljeno.

TUŽILAC MOORE: Izvinite?

SUDIJA PARKER: Nastavite, ali obratite pažnju na moje svetlo. Ja vam dajem znak da vam je skoro isteklo vreme.

TUŽILAC MOORE: Oh, shvatam. Evo, pri kraju sam. Puno vam hvala.

TUŽILAC MOORE – PITANJE: Takođe ste tokom tog intervjua opisali gospodina Vujića na sledeći način: "Sastali smo se sa jednim debelim, ćelavim, arogantnim čovekom za koga sam kasnije saznao da je Vujić". U redu? Dakle, vi vrlo dobro znate da ja to nisam izmislio. A sada bih hteo da pređem na nekoliko drugih stvari dok je svetlo još uvek upaljeno.

SVEDOK KARAN – ODGOVOR: Ne, ne. Ne, ne. Ne tako.

TUŽILAC MOORE – PITANJE: Pa...

SVEDOK KARAN – ODGOVOR: Ako me je išta naučilo u životu, to je da odmeravam ono što govorim i da pazim šta radim. Ja vam kažem i sada ću ponoviti šta sam rekao i pred vašim istražiteljima: da mi je taj čovek ostao u sećanju zbog nastupa s visoka, nekako s visoka, arogantno i da je bio ćelav. A nisam spominjao da je debeo, nego...

TUŽILAC MOORE – PITANJE: Idemo dalje, molim vas, s obzirom da nam je vreme ograničeno. Ja vam kažem sledeće: Vi ni na koji način niste mogli da procenite da li je major Šljivančanin bio ili nije na toj lokaciji u ranim jutarnjim satima i da ono što vi kažete nije tačno?

SVEDOK KARAN – ODGOVOR: O kojoj lokaciji vi mene sad podsećate?

TUŽILAC MOORE – PITANJE: Pa, lokacija za koju vi kažete da je tamo gospodin Šljivančanin sve vreme bio tamo i da nije ni ulazio ni izlazio. Sećate se da ste to rekli gospodinu Lukiću?

SVEDOK KARAN – ODGOVOR: A vi to, ovaj, preskačete sada. Ja sam mislio da govorimo o kretanju prema bolnici i o vozilu. A mislite na bolnicu i kog datuma? Samo mi recite kog datuma, nema problema.

TUŽILAC MOORE – PITANJE: Ja govorim o onoj noći, dakle 19. na 20. novembar?

SVEDOK KARAN – ODGOVOR: Tako mi kažite. Znači, ja pouzdano tvrdim da smo tu noć, znači posle odlaska i još nekih, što kažu, kratkih možda obaveznih i neobaveznih razgovora, bili u prostorijama organa bezbednosti u... Negoslavicima. I ustali zajedno ujutro. I odatle išli na zadatak koji smo imali.

TUŽILAC MOORE – PITANJE: Recite nam molim vas ponovo, šta ste radili 18. novembra?

SVEDOK KARAN – ODGOVOR: Ja 18. sam bio u prostorijama organa bezbednosti u Negoslavcima.

TUŽILAC MOORE – PITANJE: Ali gospodin Lukić vas je pitao, a vi ste vrlo detaljno govorili šta ste radili ta dva dana, a ja vas molim da nam pomognete u vezi onoga što ste vi radili 18. novembra?

SVEDOK KARAN – ODGOVOR: Ja vam kažem da sam radio redovne aktivnosti u kancelariji organa bezbednosti. Nije kontraobaveštajni rad uzeti motornu testeru pa nešto preseći. Znači, ja nikud nisam izlazio 18.

TUŽILAC MOORE – PITANJE: Ali gospodin Lukić vas je juče pitao u vezi sa tim, pa ste imali nekih poteškoća. Kako to da se sada odjednom sećate?

SVEDOK KARAN – ODGOVOR: Kojih poteškoća? U kom smislu me to podsećate. A, setio sam se sada. On je mene drugačije pitao nego vi. Da li pamtim, u tom smislu, da li mi je nešto poznato šta se desilo 18. Pa sam se ja čudio što to mene veže da sam ja nešto radio 18. Pa zato sam razmišljao. Pa me onda podsetio na predaju Mitničkog bataljona. Ja vrlo dobro znam sada zašto vi to tako pitate mene. A nije bilo...

TUŽILAC MOORE – PITANJE: Odgovor je vrlo jednostavan gospodine Karan, zar ne? Dok vas gospodin Lukić nije podsetio u vezi predaje Mitničkog bataljona, vi niste mogli da se setite šta ste radili tog čitavog dana, zar ne?

SVEDOK KARAN – ODGOVOR: Ja sam vrlo precizan, gospodine Moore. Znači, ja nisam učestvovao ni u pregovorima, niti u predaji te jedinice, nego sam radio svoje zadatke. I zato sam zastao malo, prisećajući se šta bi to bilo što bi mene vezalo za 18. iz moje aktivnosti, a ne aktivnosti drugih organa komande ili organa bezbednosti. Na sebe sam mislio, jer takvo je pitanje bilo upućeno – po čemu ja pamtim 18. I slažem se da ste primetili trenutak razmišljanja. Slažem se. A samo zbog svojih aktivnosti, jer sam celo vreme... jer smo sve vreme pričali praktično o mojim aktivnostima, a ne aktivnostima drugih.

TUŽILAC MOORE: Da li mogu da postavim još samo jedno pitanje i da onda završim? Mogu li?

SUDIJA PARKER: Time nećete ostaviti nimalo vremena gospodinu Lukiću. Traka će da istekne.

TUŽILAC MOORE: A naravno, traka. Ali evo, postaviću samo još ovo jedno pitanje. Neću dalje.

TUŽILAC MOORE – PITANJE: Zar nije tačno da ste drugima rekli da ste radili nešto konkretno tog 18. novembra? Zar niste vi u stvari pravili nacrt pitanja koja treba da se postave ljudima koji će da budu uhapšeni? Da li sam vas time malo podsetio?

SVEDOK KARAN – ODGOVOR: Ovaj, ne. Vi mene s tim niste podsetili, jer ja nisam govorio da sam to tog dana radio. Nego je to bilo nešto malo kasnije.

TUŽILAC MOORE – PITANJE: Mogu li da vam kažem da ste vi došli da svedočite da bi...

SVEDOK KARAN – ODGOVOR: To je bilo 20. novembra.

TUŽILAC MOORE – PITANJE:... da ste došli da bi pomogli svojim kolegama, a da - što se tiče doktorke Bosanac i novca, nije bilo nikakvog novca za Krizni štab koji su oni tražili. Ja u stvari, tvrdim da jesu postojali spiskovi sa određenim osobama, I ja vam kažem da ste vi takođe znali da su vaše kolege iz organa bezbednosti bili prisutni u noći 19. na 20. novembar na "Ovčari", a da ste vi sa namerom došli ovde da svedočite kako bi omogućili da ovi... ili ovaj konkretni optuženi eventualno bude oslobođen. Šta vi kažete na to?

SVEDOK KARAN – ODGOVOR: Vi ste ovde meni sada postavili puno, puno, da kažem, pitanja. Odnosno, ovo je sve jedna konstrukcija. Ali ja da vas podsetim samo na jednu stvar. Što se tiče novca, u svim sredstvima dnevnog informisanja u Srbiji je izašao moj potpis kao člana i predsednika komisije o parama koje smo mi predali Upravi bezbednosti. Baš kao rezultat svađe, kasnije svađe između generala Vasiljevića i majora Šljivančanina. Znači, to nije tačno. Ovo ovde sve što ste rekli, ja bih mogao odgovarati na ovo duže vreme, ali mislim da je ovo proizvoljna konstrukcija. I ja sam pred ovaj Sud došao vrlo odgovorno, jer sam takav čovek po prirodi, ne odustajem od postavljenog zadatka, ne plaši se u realizaciji tog zadatka, da sam častan čovek. Svi me takvog znaju, i da najviše mrzim od svega, od svih ljudskih poroka... a to je laž. I naravno da bih u toj situaciji mrzeo sebe. Ja sam došao ovde da iznesem detalje iz svoga rada, angažovanja i detalje o događajima kojima sam prisustvovao. I ne plašim se ničega, jer stojim iza svake svoje reči, da je ovo potpuno tačno, jer ja imam dvoje dece i ona moraju imati budućnost. Tvrdim da ovo što ste sad ovako nabrojali brzo, sad ne vidim na srpskom prevod, pa se ne mogu setiti sve što ste naveli, ali mislim da je to jedna konstrukcija, i apsolutno netačno.

SUDIJA PARKER: Hvala gospodine Moore. Gospodine Lukiću, ostalo nam je još samo pet minuta na traci. Naravno, ono što možemo da uradimo očigledno je: ili možete da obavite svoj posao u ovih preostalih pet minuta, ili ćemo da nastavimo sutra?

ADVOKAT LUKIĆ: Poštovani Sude, kada sam razgovarao sa gospodinom Mooreom, on je rekao da će otprilike oko jedan sat trajati... Dobro, to se ne može predvideti. Ja ne bih voleo. Ja ne mogu završiti za pet minuta nikako. I ovaj... i voleo bih, nažalost možda svih ovde u sudnici da se vidimo ipak sutra ujutru u 9.00 sati, a mislim da će mi trebati jedno možda pola sata, malo više, 40 minuta.

(Pretno veće se savetuje)

SUDIJA PARKER: Gospodine Lukiću, nastavićemo sutra sa radom u 10.00 časova a ne u 9.00 časova. Ja očekujem da ćete tokom jedne sednice uspeti da završite s ispitivanjem.

ADVOKAT LUKIĆ: Mogu sutra, poštovani Sude ovaj, da ne... da sad ne zadržavam stvarno, i vreme trake, da vas obavestim o sledećem svedoku, zašto smo odlučili da

odustanemo od njegovog saslušanja u konsultaciji sa njim, i onim temama koje su pokrenute. Ali bih ja to ipak sutra kada završimo sa gospodinom Karanom, da vas obavestim o tome, pa bismo onda verovatno tek imali gospodina Vugu onako po planu, u utorak. Ja znam da ne volite pauze, ali ovo je sad nešto što je iznimno bilo.

SUDIJA PARKER: Mislim da ste hteli da kažete u utorak, a ne četvrtak?

ADVOKAT LUKIĆ: Ja mislim da sam rekao da je greška u prevodu.

SUDIJA PARKER: Još jednom se izvinjavam što su nas potrebe drugog Pretresnog veća u stvari dovele do problema večeras. Nastavićemo sutra u 10.00 časova.

Fond za humanitarno pravo

